

Силабус
навчальної дисципліни
Психологія мистецтва
2024-2025 навчальний рік

Освітня програма Середня освіта (англійська мова та музичне мистецтво)
Спеціальність 014 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Викладач (і)	Григор'єва Вікторія Вікторівна
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/fppom/structure-fppom/kaf-muz/elearning-kaf-muz/sylabusy-muzychne-mystetstvo/
Контактний тел.	https://t.me/vickyvickyua
Е-mail викладача:	vickyvickyua@gmail.com
Графік консультацій	Дистанційні консультації: п'ятниця 19.00 -20.00. Онлайн консультації: цілодобово у Telegram (https://t.me/vickyvickyua)

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
3/90	12	12	66	екзамен

Семестр: II

Мова навчання: українська

Ключові слова: психологія творчості, художній образ, .

Мета та предмет курсу:

Мета викладання навчальної дисципліни "Психологія мистецтва" формування всебічно розвиненого спеціаліста для загальноосвітньої школи, формування знань про різні види мистецтва, їх специфіку, виразні можливості кожного з видів мистецтва, особливості їх сприйняття, основи художньо-творчої діяльності; озброєння студентів знаннями, необхідними для педагогічної діяльності в процесі формування художньої культури школярів; розвиток художнього сприйняття та художнього мислення студентів як психологічного інструментарію спілкування людини з мистецтвом.

Предмет – психологічні механізми та особливості сприйняття мистецтва.

Компетентності та програмні результати навчання:

№ з/п	Програмні компетентності	Компетенції*	Результати навчання
1	загальні	ЗК 3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.	Демонструє вміння застосовувати знання з музичної психології, педагогіки мистецтв, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.
		ЗК 4. Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у галузі професійної діяльності із поглибленим рівнем знань та вмінь інноваційного характеру. Здатність до критики та самокритики	Застосовує знання на практиці; дослідницькі навички; здатність вчитися; здатність адаптуватися до нових ситуацій; здатність породжувати нові ідеї (креативність); лідерство; здатність працювати самостійно.
		ЗК 6. Здатність розробляти та презентувати освітні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.	Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.
2	фахові	ФК 3. Здатність до усвідомлення основ, специфіки, ціннісних	Демонструє знання основних напрямів та методів дослідження

	положень музичної психології та педагогіки мистецтв.	музичної психології, діагностувати музичні здібності молоді, створювати музично-комунікативні ситуації за музично-психологічними законами.
	ФК 9. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати.	

Зміст курсу:

Змістовий модуль № 1 Зміст та структура психології мистецтва як наукового напрямку.

Тема 1. Психологія мистецтва як міждисциплінарний науковий напрямок, його структура й основні підходи.

Тема 2. Мистецтво як поліфункціональна система. Функції мистецтва. Психологічна природа мистецтва. Мова мистецтва.

Тема 3. Поняття категорії «художнього образу» у мистецтві: підходи, аспекти, структура художнього образу. Психологічні особливості сприйняття образу.

Тема 4. Форма художнього твору як його естетична структура та її психологічна функція. Структура художнього твору.

Змістовий модуль № 2 Психологічні механізми та особливості сприйняття мистецтва.

Тема 1. Кінцевий ефект впливу мистецтва та його психологічна функція. Особливості функціонування мистецтва у сьогоднішній соціокультурній ситуації. Елітарне й масове мистецтво. Аудиторія мистецтва.

Тема 2. Індивідуальні й вікові особливості сприйняття й споживання мистецтва. Типи й рівні споживання мистецтва.

Тема 3. Сприйняття мистецтва: психологічні механізми, фактори й процеси. Особистість художника як культурно-психологічна проблема. Еволюція статусу художника в історії культури.

Тема 4. Психологія художньої творчості. Переживання і його художнє відтворення. Натхнення й майстерність.

Змістовий модуль № 3 Художні уподобання людини XXI століття.

Тема 1. Психологія художнього сприйняття. Особливості емоційного впливу реальних і художніх подій.

Тема 2. Огляд психологічних досліджень проблеми мистецтва.

Тема 3. Шляхи мистецтва в культурі XX століття. Мистецтво на порозі XXI століття.

Тема 4. Художній смак як єдність раціонально-почуттєвого оцінного відношення особистості до мистецтва.

Змістовий модуль № 4 Терапевтичний вплив мистецтва.

Тема 1. Арт-методи як інструментарій психолога. Класифікація арт-методів, їх призначення й специфіка. Логіка проведення психологічних досліджень за допомогою арт-методів. Поняття про арт-психологію, арт-терапію й теорію креативного впливу.

Тема 2. Вплив розвитку комп'ютерних технологій на мистецтво.

Тема 3. Можливості вивчення процесів психічної еволюції людини на матеріалі мистецтва. Дія культурно-психологічних і соціально-психологічних факторів як відображення пізнавальної й мотиваційної сфер.

Тема 4. Еволюція статусу художника в історії культури.

Тема 5. Вплив картини світу ХХІ століття на становлення нового типу художнього бачення.

Методи навчання:

1. Словесні методи: лекція, розповідь-пояснення, бесіда.
2. Наочні методи: ілюстрація, демонстрація.
3. Практичні методи: практичні роботи, виконання психодіагностичних завдань, групові дискусії, дидактичні та ділові ігри.
4. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: створення ситуацій інтересу (використання пізнавальних ігор-вікторин, гумористичних уривків, перегляд навчальних телепередач, кінофільмів).
5. Методи контролю і самоконтролю: тестові завдання.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Політика курсу ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог до студента при вивченні дисципліни (правила поведінки на заняттях, пропуски, користування мобільним телефоном тощо).

Навчальні заняття мають практико-орієнтоване спрямування та засновані на моделюванні ситуацій та умов роботи, наближених до реальної діяльності студента під час педагогічної практики або самостійної роботи.

Перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу відбувається методом тестового контролю за допомогою Google-сервісу під час поточних занять або самостійної роботи студентів із використанням мобільних гаджетів.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність:

Медіатека, аудіотека, мережа Інтернет. Електронні підручники

Система оцінювання та вимоги:

№ з/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць	Сума балів
1	Відвідування лекцій	2	6	12
2	Відвідування практичних занять	2	6	12
3	Робота на практичному занятті (в тому числі доповідь, виступ, повідомлення, моделювання навчальних ситуацій)	5	6	30
4	Самостійна робота (виконання домашнього завдання)	10	5	50
Усього без урахування коефіцієнта 104 балів. Коефіцієнт (1,04)				
6	Підсумковий контроль – екзамен	100	1	104

Максимальна кількість підсумкових балів становить:

- **104 балів** за період роботи до екзамену, що прирівнюється до 100 балів з урахуванням коефіцієнта (**1,04**);
- **100 балів** за складання заліку без урахування коефіцієнта.

Максимальний рейтинговий показник становить **100 балів**.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ДИСЦИПЛІНИ

Поточне оцінювання та самостійна робота									
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8		
2 (Л)	7 (П)	2 (Л)	7 (П)	10 (С)	2 (Л)	7 (П)	10 (С)		
Змістовий модуль 3				Змістовий модуль 4					
T 9	T 10	T 11	T 12	T 13	T 14	T 15	T 16	T 17	
2 (Л)	7 (П)	10 (С)	2 (Л)	7 (П)	10 (С)	2 (Л)	7 (П)	10 (С)	

T1, T2 ... T17 – теми змістових модулів

Л - лекція

П – практичні заняття

С – самостійна робота

Форми та зміст поточного контролю (за темами)

Змістовий модуль 1. Зміст та структура психології мистецтва як наукового напрямку.

Тема 1. Психологія мистецтва як міждисциплінарний науковий напрямок, його структура й основні підходи – від 0,5 до 2 балів за присутність на лекції та активну участь в обговоренні питань за планом лекції.

Тема 2. Мистецтво як поліфункціональна система. Функції мистецтва. Психологічна природа мистецтва. Мова мистецтва – від 0 до 2 балів за присутність на практичному занятті; від 0 до

5 - за письмове виконання теоретичних питань та практичних завдань, доповідь, виступ чи повідомлення на практичному занятті.

Тема 3. Поняття категорії «художнього образу» у мистецтві: підходи, аспекти, структура художнього образу. Психологічні особливості сприйняття образу - від 0,5 до 2 балів за присутність на лекції та активну участь в обговоренні питань за планом лекції.

Тема 4. Форма художнього твору як його естетична структура та її психологічна функція. Структура художнього твору - від 0 до 2 балів за присутність на практичному занятті; від 0 до 5 - за письмове виконання теоретичних питань та практичних завдань, доповідь, виступ чи повідомлення на практичному занятті.

Змістовий модуль № 2 Психологічні механізми та особливості сприйняття мистецтва.

Тема 5. Кінцевий ефект впливу мистецтва та його психологічна функція. Особливості функціонування мистецтва у сьогоднішній соціокультурній ситуації. Елітарне й масове мистецтво. Аудиторія мистецтва - від 0,5 до 2 балів за присутність на лекції та активну участь в обговоренні питань за планом лекції.

Тема 6. Індивідуальні й вікові особливості сприйняття й споживання мистецтва. Типи й рівні споживання мистецтва – від 0 до 2 балів за присутність на практичному занятті; від 0 до 5 - за письмове виконання теоретичних питань та практичних завдань, доповідь, виступ чи повідомлення на практичному занятті.

Тема 7. Сприйняття мистецтва: психологічні механізми, фактори й процеси. Особистість художника як культурно-психологічна проблема. Еволюція статусу художника в історії культури.– від 0 до 10 балів - за виконаний конспект та схему відповідно до завдань самостійної роботи, за самостійний аналіз основної та додаткової літератури й вміння робити висновки після завершення роботи.

Тема 8. Психологія художньої творчості. Переживання і його художнє відтворення. Натхнення й майстерність - від 0 до 10 балів - за виконаний конспект відповідно до завдань самостійної роботи, за самостійний аналіз основної та додаткової літератури й вміння робити висновки після завершення роботи.

Змістовий модуль № 3 Художні уподобання людини ХХІ століття

Тема 9. Психологія художнього сприйняття. Особливості емоційного впливу реальних і художніх подій - від 0,5 до 2 балів за присутність на лекції та активну участь в обговоренні питань за планом лекції.

Тема 10. Огляд психологічних досліджень проблеми мистецтва - від 0 до 2 балів за присутність на практичному занятті; від 0 до 5 - за письмове виконання теоретичних питань та практичних завдань, доповідь, виступ чи повідомлення на практичному занятті.

Тема 11. Шляхи мистецтва в культурі ХХ століття. Мистецтво на порозі ХХІ століття.- від 0 до 10 балів за письмові відповіді на теоретичні питання самостійної роботи, виконані практичні завдання, за самостійний аналіз основної та додаткової літератури й вміння робити висновки після завершення роботи.

Тема 12. Художній смак як єдність раціонально-почуттєвого оцінного відношення особистості до мистецтва.

Змістовий модуль № 4 Терапевтичний вплив мистецтва.

Тема 13. Арт-методи як інструментарій психолога. Класифікація арт-методів, їх призначення й специфіка. Логіка проведення психологічних досліджень за допомогою арт-методів. Поняття про арт-психологію, арт-терапію й теорію креативного впливу - від 0,5 до 2 балів за присутність на лекції та активну участь в обговоренні питань за планом лекції.

Тема 14. Вплив розвитку комп'ютерних технологій на мистецтво - від 0 до 2 балів за присутність на практичному занятті; від 0 до 5 - за письмове виконання теоретичних питань та практичних завдань, доповідь, виступ чи повідомлення на практичному занятті.

Тема 15. Можливості вивчення процесів психічної еволюції людини на матеріалі мистецтва. Дія культурно-психологічних і соціально-психологічних факторів як відображення пізнавальної й мотиваційної сфер – від 0 до 10 балів за письмові відповіді на теоретичні питання самостійної роботи, виконані практичні завдання, за самостійний аналіз основної та додаткової літератури й вміння робити висновки після завершення роботи.

Тема 16. Еволюція статусу художника в історії культури - від 0 до 2 балів за присутність на практичному занятті; від 0 до 5 - за письмове виконання теоретичних питань та практичних завдань, доповідь, виступ чи повідомлення на практичному занятті.

Тема 17. Вплив картини світу ХХІ століття на становлення нового типу художнього бачення - від 0 до 10 балів за письмові відповіді на теоретичні питання самостійної роботи, виконані практичні завдання, за самостійний аналіз основної та додаткової літератури й вміння робити висновки після завершення роботи.

Здобувач освіти може *підвищити оцінку* шляхом виконання індивідуальних проєктів у рамках однієї з тем змістового модулю на вибір.

Студент, який успішно виконав усі види роботи поточного контролю, має можливість набрати максимально **104 балів** за період роботи до екзамену, що прирівнюється до 100 балів з урахуванням коефіцієнта (**1,04**).

Критерії оцінювання практичних завдань

Максимальний бал отримує здобувач вищої освіти, який виконує завдання, зазначені у практичній роботі у повному обсязі, використовуючи рекомендовану чи додаткову літературу; виконані практичні завдання підтверджує аудіо- чи відео записами. Виконує завдання, використовуючи творче мислення, отримані знання та власний педагогічний досвід та дотримуючись принципів академічної доброчесності. Вміє робити висновки та аналізувати недоліки. Обов'язково є присутнім на практичному занятті.

Мінімальний бал (1) – отримує здобувач вищої освіти, який виконує завдання, зазначені у практичній роботі частково або на вибір, не підтверджуючи їх виконання аудіо чи відео матеріалами.

Не отримує балів (0) здобувач освіти, який не відвідував практичні заняття та не виконував завдання самостійної роботи або виконані завдання містять плагіат.

Критерії оцінювання теоретичних знань

З основ теоретичних знань здобувач другого рівня вищої освіти отримує **максимальний бал**, якщо в повному обсязі володіє навчальним матеріалом та спеціальною термінологією, глибоко розкриває зміст теоретичних питань під час усних виступів та

письмових відповідей. Використовує обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішує усі тестові завдання. Дотримується вимог академічної доброчесності.

Мінімальний бал отримує здобувач вищої освіти, який не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності, не користується спеціальною психологічною термінологією. Правильно вирішує меншість тестових завдань.

Не отримує бали (0 б) здобувач, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та спеціальну термінологію. Не вирішив жодного тестового завдання. Порушує принципи академічної доброчесності.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Максимальний бал отримує здобувач вищої освіти, який засвоїв теоретичний матеріал, що винесений на самостійну роботу, застосовує для оформлення результатів самостійної роботи не тільки рекомендовану, а й додаткову літературу та творчий підхід; чітко володіє понятійним апаратом, методами та методиками психокорекційної роботи; використовує їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій. Оформлення результатів самостійної роботи повинно бути логічним та послідовним, а головне самостійним. Дотримується принципів академічної доброчесності.

Мінімальний бал отримує здобувач вищої освіти, який не повністю засвоїв тему для самостійного опрацювання, не досконало володіє основними поняттями та положеннями навчальної дисципліни, невпевнено орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутній самостійний підхід до виконання завдань.

Не отримує бали здобувач вищої освіти, який не опанував навчальний матеріал з відповідної теми для самостійного опрацювання, не знає основних понять і термінів, не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє знання методичного матеріалу. Порушує принципи академічної доброчесності.

Список рекомендованих джерел

Базова

1. Григор'єва В. В. Музична психологія: навч. посіб. [для підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти (магістерського) вищ. пед. навч. закладів спеціальності 014 Середня освіта, предметна спеціалізація 014.13 Музичне мистецтво]. Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2018. 192 с.

2. Євстігнєєва Н. І. Проведення музикотерапевтичних вправ з учнями початкових класів: методичні рекомендації. Полтава: ПДПУ, 2000. 20 с.
3. Клепіков О. І., Кучерявий І. Т. Основи творчості особи. Київ : Вища школа, 1996. 259 с.
4. Карпенко Н. А. Психологія творчості: навчальний посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2016. 156 с.
5. Отич О. М. Мистецтво у розвитку індивідуальності педагога: історичний і методологічний аспект : монографія. Чернівці: Зелена Буковина, 2008. 440 с.

Допоміжна

1. Загальна психологія: навч. посібник / О. Скрипченко, Л. Долинська, З. Огороднійчук та ін. К.: АПН, 2002. 464 с.
2. Право Європейського Союзу (в питаннях і відповідях) : навч.-довід. посіб. [Т.М. Анакіна, Т.В. Комарова, О.Я. Трагнюк, І.Я. Яковюк та ін.]; за заг. ред. І.В. Яковюка. Вид. 2-ге, випр. Харків: Право, 2020. 174 с.
3. Психологія: підручник для вузів / за ред. Ю.Л.Трофімова. 3-є видання. К.: Либідь, 2001. 560 с.
4. Роменець В. А. Психологія творчості. Київ : Либідь, 2001. 288 с.
5. Тичина В. Правові цінності Європейського Союзу : навч. посіб.; МОН України, Держ. ун-т «Житомир. політехніка». Харків : Право, 2023. 116 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://dspace.bdpu.org.ua/home>
2. <https://dspace.bdpu.org.ua/items/c06071ee-36ea-4951-9979-335d5e612c70>
3. <http://edu.bdpu.org/>
4. <http://surl.li/liuck>
5. <http://surl.li/liubs>
6. <http://surl.li/liugh>
7. <http://surl.li/gnvuh>
8. <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/10/63.pdf>
9. <https://osvita.ua/vnz/reports/psychology/28673/>
10. <https://core.ac.uk/download/pdf/78513008.pdf>
11. <https://musictherapy.org.ua/>
12. <https://op.europa.eu/webpub/com/short-guide-eu/uk/index.html>